

๒) จากการศึกษาวิเคราะห์สภาพการจัดการความรู้ของสำนักปฏิบัติธรรม พบว่าสภาพทั่วไปของสำนักปฏิบัติธรรมทั้ง ๕ สำนักต่างมีความพร้อมในเรื่องของสัปปายะ ๗ ประการ และมีรูปแบบการจัดการความรู้ตามแนวทางในพระพุทธศาสนา ด้านลักษณะเด่นของแต่ละสำนักพบว่า (๑) สำนักปฏิบัติธรรมวัดไร่เปิง (ตโปทาราม) มีจุดเด่นคือการจัดบวชพระทุกวันอาทิตย์แบบเรียบง่าย ให้การอบรมทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ (๒) สำนักปฏิบัติธรรมวัดธารน้ำไหล (สวนโมกขพลาราม) มีสื่อที่หลากหลาย เช่นงานปูนปั้น งามมหรสพทางวิญญาณ และมีหลักสูตรการฝึกอบรมพิเศษ ณ สวนโมกขนานาชาติตลอดทั้งปี (๓) สำนักปฏิบัติธรรมวัดหนองป่าพง มีความโดดเด่น คือมีสำนักสาขาเป็นจำนวนมาก ถึง ๓๑๑ สาขาทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ มีพิพิธภัณฑ์เพื่อให้เรียนรู้ การฝึกปฏิบัติใช้หลักธุดงค์ ๑๓ และวัตร ๑๔ (๔) สำนักปฏิบัติธรรมวัดมเหยงคณ์ เป็นสำนักที่มีผู้เข้าปฏิบัติเป็นจำนวนมาก จึงมีการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการสอนกัมมัฏฐาน (๕) สำนักปฏิบัติธรรมวัดหลวงพ่อดุสิตธรรมกายาราม เป็นที่ตั้งของศูนย์ประสานงานสำนักปฏิบัติธรรมแห่งประเทศไทย (ศปท.) มีการนำหลักการบริหารจัดการแบบวิทยาการสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสำนัก

๓) จากการศึกษาเพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดการความรู้สำหรับสำนักปฏิบัติธรรมในประเทศไทย พบว่ารูปแบบการจัดการความรู้ที่เหมาะสมสำหรับสำนักปฏิบัติธรรมนั้นควรประกอบไปด้วย (๑) ด้านคน คนในองค์กรมีความกระหายใคร่เรียนรู้ มีวัฒนธรรมในการเรียนรู้ มีทัศนคติที่ดีในการทำงาน อีกทั้งมีโครงสร้างของการจัดการความรู้ที่เอื้อต่อการจัดการความรู้ (๒) ด้านเทคโนโลยี ควรมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลาย และมีประสิทธิภาพ (๓) ด้านกระบวนการ ควรมีกระบวนการจัดการความรู้ที่ชัดเจน เป็นระบบ และมีประสิทธิผล (๔) ด้านเครื่องมือ ควรใช้หลักกรรมสนับสนุน คือหลักอธิปไตยธรรม หลักสราณียธรรม หลักสัปปริสธรรม หลักกุศลธรรม และหลักสัมมัตถาน (๕) ด้านกิจกรรม ควรยึดหลักกิจจาธิกรณ์ และหลักกิจวัตร ๑๐ ประการ อันเป็นเป็นวัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้